

ΕΛΛΗΝΙΚΑ 1

1. Διαβάζω πολύ καλά το ποίημα: «Παιχνίδια με τις λέξεις»,
στη σελίδα 82 του βιβλίου μου.

2. Απαντώ τις ερωτήσεις για το κείμενο:

(α) Τι παιχνίδι παίζουν τα παιδιά; Περιγράψτε το.

Τα παιδιά παίζουν το παιχνίδι με τις λέξεις. Στο παιχνίδι αυτό τα παιδιά άλλοτε ψάχνουν να βρουν λέξεις που αρχίζουν από ένα συγκεκριμένο γράμμα ή συλλαβή και άλλοτε ψάχνουν λέξεις με ομοιοκαταληξία. Όποιο παιδί βρει τη λέξη, πρέπει να την πει γρήγορα, για να προλάβει τους άλλους και να είναι ο νικητής του παιχνιδιού.

(β) Γράψετε δύο στίχους στους οποίους φαίνεται ότι γινόταν φασαρία. Γιατί γινόταν τόση φασαρία;

«Πες ο ένας, πες ο άλλος, πο, πο σαματάς μεγάλος!»

«Παν στον ουρανό ψηλά κι όλη η γειτονιά γελά...»

Γινόταν μεγάλη φασαρία, επειδή όλα μαζί τα παιδιά προσπαθούν να βρουν λέξεις και να τις πουν δυνατά, όσο πιο γρήγορα γίνεται. Δε μιλούν ο καθένας με τη σειρά του, μιλούν όλα μαζί.

3. Πόσες στροφές έχει το ποίημα; Δέκα στροφές

4. Πόσους στίχους έχει η κάθε στροφή; Δύο στίχους

5. Υπογραμμίζω σε κάθε στροφή του ποιήματος (σελ.82) τις λέξεις που ομοιοκαταληκτούν.

Για παράδειγμα στην πρώτη στροφή: Παίζουν Κωστής κι ο Αλέξης

το παιχνίδι με τις λέξεις.

Υπογραμμίζω τα μέρη που ακούγονται το ίδιο (έστω κι αν γράφονται διαφορετικά).

Θυμάμαι: Η ομοιοκαταληξία βρίσκεται στο τέλος κάθε στίχου.

- Υπογραμμίστε τις λέξεις που ομοιοκαταληκτούν.

Απάντηση:

Παίζουν ο Κωστής κι ο <u>Αλέξης</u> το παιχνίδι με τις <u>λέξεις</u> .	Πες ο ένας, πες ο <u>άλλος</u> , πο, πο, σαματάς <u>μεγάλος!</u>
Γρύλος, γρίφος και γρι <u>γρι</u> , να τρεις λέξεις από « <u>γρι</u> ».	Τόσες λέξεις από « <u>ρο</u> » πού τις βρήκαν; <u>Απορώ...</u>
Κι άλλες να τελειώνουν σε « <u>άνι</u> »; Πάει η γλώσσα τους <u>ροδάνι...</u>	Να κι ο Φάνης, να κι η <u>Υβόνη</u> . Το παιχνίδι πια <u>φουντώνει</u> .
Ο Αλέξης για ο <u>Κωστής</u> θα 'ναι τάχα ο <u>νικητής</u> ;	Κρυφακούει η <u>μυγδαλιά</u> , σκαν' στα γέλια τα <u>πουλιά...</u>
Λέξεις φτερουγίζουν <u>πέρα</u> ,	Παν στον ουρανό <u>ψηλά</u>
ταξιδεύουν στον <u>αέρα</u> .	κι όλη η γειτονιά <u>γελά...</u>

6. Μελετώ την πιο κάτω καρτέλα, για να θυμηθώ ξανά την κυριολεξία και τη μεταφορά.

Η Κυριολεξία και η Μεταφορά είναι σχήματα του λόγου της γλώσσας μας.

Κυριολεξία έχουμε όταν χρησιμοποιούμε μια λέξη ή και μία ολόκληρη φράση με την πραγματική της σημασία.

Π.χ. Έστρωσε το κρεβάτι.

Η Μαρία έφαγε όλο της το φαγητό.

Μασάει καλά το φαγητό.

Μεταφορά έχουμε όταν χρησιμοποιούμε μία λέξη ή και μία ολόκληρη φράση όχι με την πραγματική της σημασία αλλά με μια διαφορετική.

Π.χ. Στρώθηκε στη δουλεία.

Έφαγα τον κόσμο για να σε βρω.

Μασάει τα λόγια του.

7. Διαβάζω την **άσκηση 3** στο βιβλίο μου στη **σελίδα 83** και γράφω από κάτω (στις 3 γραμμές της σελ.83) τρεις στίχους από το ποίημα όπου υπάρχουν μεταφορές.

« Πάει η γλώσσα τους ροδάνι...», «Κρυφακούει η μυγδαλιά», «Το παιχνίδι πια φουντώνει».

8. Διαβάζω προσεκτικά την **άσκηση 4** στη **σελίδα 84** του βιβλίου μου και αντιστοιχίζω μεταξύ τους τις φράσεις που έχουν παρόμοια σημασία.

4. Αντιστοιχίστε τις παρακάτω φράσεις μεταξύ τους για να δείτε πώς χρησιμοποιούμε τη λέξη γλώσσα και σε άλλες εκφράσεις.

Απάντηση:

Βγάζει γλώσσα.	•	•	Άρχισε να μιλάει, γίνεται ομιλητικός.
Δε βάζει γλώσσα μέσα του.	•	•	Μην το ξαναπείς.
Η γλώσσα του στάζει μέλι.	•	•	Μιλάει με καλοσύνη.
Λύθηκε η γλώσσα του.	•	•	Δεν μπορούμε να συνεννοηθούμε.
Φάε τη γλώσσα σου!	•	•	Μιλάει με άσχημο τρόπο, με αγένεια.
Μιλάμε άλλη γλώσσα.	•	•	Μιλάει ασταμάτητα.

9. Συμπληρώνω τα γράμματα που λείπουν στην **άσκηση 5** στη **σελίδα 84**, του βιβλίου μου. Όλες οι λέξεις, είναι λέξεις που υπάρχουν στο ποίημα.

5. Συμπληρώστε τα γράμματα και ανακαλύψτε τις λέξεις του ποιήματος.

Απάντηση:

παιχνίδι
τελειώνουν

λέξεις
απορώ

γρίφος
γλώσσα

10. **Παιχνίδι:** Κρεμάλα. Διαλέγω μια από τις λέξεις της **άσκησης 5** και παίζω κρεμάλα με κάποιον από το σπίτι!

11. Λύνω τώρα τις ασκήσεις από το **ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ** , στις σελίδες 21-22

(ΤΕΥΧΟΣ Β΄)

-ΑΣΚΗΣΗ 1 (σελ.21): Σημειώνω **Μ** για τη μεταφορά και **Κ** για την κυριολεξία.

1. Στο τέλος κάθε πρότασης σημειώστε μέσα στο κουτάκι ένα Μ για τη μεταφορά και Κ για την κυριολεξία.

Απάντηση:

Πήραν τα μυαλά του αέρα.	Μ
Η θάλασσα ήταν βαθιά.	Κ
Μη μασάς τα λόγια σου.	Μ
Το μέλι είναι γλυκό.	Κ
Βαθύ σκοτάδι απλώθηκε στο χωριό.	Μ
Το χειμώνα πέφτουν χιόνια στα βουνά.	Κ
Στην τάξη άναψε η συζήτηση.	Μ

-ΑΣΚΗΣΗ 3 (σελ.22): **ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:**

Η άσκηση αυτή μπορεί να γίνει σε οποιοδήποτε από τα Τετράδια Ελληνικών που πιθανόν να έχετε στο σπίτι (λεξικό, γραπτής έκφραση...). Ακολουθώντας τις ερωτήσεις στο κίτρινο κουτί, περιγράφω ένα αγαπημένο μου παιχνίδι (δεν είναι απαραίτητο να είναι επιτραπέζιο). Γράφω το όνομα του παιχνιδιού, περιγράφω τα αντικείμενα που χρειάζονται για να παίξουμε αυτό το παιχνίδι, από πόσους παίχτες παίζεται, τους κανόνες του παιχνιδιού και γιατί μου αρέσει να παίζω αυτό το παιχνίδι.

✓ Θα χαρώ πολύ να μου στείλεις την εργασία σου να τη δω!

-ΑΣΚΗΣΗ 4 (σελ.22): Συμπληρώνω το παιχνιδόλεξο με λέξεις της παρένθεσης. Προσέχω ώστε οι λέξεις που βρίσκονται στο **τέλος κάθε στίχου** πρέπει να ομοιοκαταληκτούν.

4. Συνεργαστείτε με το διπλανό σας και συμπληρώστε το παιχνιδόλεξο με τις λέξεις που βρίσκονται στην παρένθεση. Προσέξτε και την ομοιοκαταληξία.

Απάντηση:

Μια χτένα κουτσοδόντισσα
με **...δόντια...** μαύρο χάλι
πάει στον οδοντογιατρό
μασέλα για να **...βάλει...**

Απ' το **...μάτι...** της βελόνας
δάκρυα δεν μπορούν να **...τρέξουν...**
κι οι βελόνες απ' τα πεύκα
κλαιν που δεν μπορούν να πλέξουν.

Ο **...λαιμός...** απ' το μπουκάλι
που 'χει τάπα για κεφάλι
με πονόλαιμο είναι πάλι
βραχνιασμένος κακό **...χάλι...**

Της κουζίνας μας τα **...μάτια...**
δε φορούν ποτέ γυαλιά
και κουμπότρυπες δεν έχουν
τα πολλά της τα **...κουμπιά...**

